

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ORMAN TOPRAK VE EKOLOJİ ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

SÜNDİKEN DAĞLARINDAKİ (ESKİŞEHİR) SARIÇAM (*Pinus sylvestris* L.) KUŞAĞINDA YETİŞME ORTAMI BİRİMLERİNİN BELİRLENMESİ

GİRİŞ

Orman yetiştirme ortamı çalışmaları sadece envanter ve haritalama çalışmaları olmayıp, aynı zamanda orman yetiştirme ortamı özelliklerinin üretime etki derecelerine göre derlenip değerlendirilmelerini de gerektirir. Bu değerlendirmeler bölgesel orman yetiştirme ortamı özelliklerine göre yapılır. Değerlendirme metodları bölgesel özelliklere bağlı olarak değişebilir. Orman yetiştirme ortamı faktörlerinden mevki ve iklim özelliklerinin ve bunlarla birlikte anakayanın da etkisi altında toprak özellikleri ve tümünün etkisi altında vejetasyon bölgeden bölgeye değişiklik göstermektedir. Toprak özellikleri aynı zamanda orman yetiştirme ortamını ve bunlar üzerinde etkili diğer yerel orman yetiştirme ortamı faktörlerini önemli derecede etkilemektedir. Bu sebeple toprak özellikleri ve toprağın özellikle orman yetiştirme ortamının su ekonomisine etki şekli üzerinde önemle durulmalıdır.

Sündiken Dağlık Kütlesindeki Sarıçam Kuşağını oluşturan ormanlardaki ekolojik yapının belirlenmesi ve bu ekolojik yapıya göre uygulanacak silvikültür yöntemlerinin seçilmesi amacı ile 2001 yılından itibaren bir araştırma serisi başlatılmıştır. Bu araştırma serisinin ilk çalışması; Sündiken Kütlesinde yetiştirme ortamı yörelerinin yükselti/iklim kuşakları halinde ayırt edilmesi çalışmasıdır. Yükselti/iklim kuşakları; toplam 8 kesitteki 105 örnek alanda yer ölçmeleri, ormanların tür bileşiminin belirlenmesi ve bulguların yeryüzü şekli/iklim ilişkileri olarak değerlendirilmesi sonucunda ayırt edilmiştir. Bu seri, ikinci bir çalışmada; uydu görüntüleri ile yapılan tespitler ve örnek alanların Sündiken Kütlesine yaygınlaştırılması çalışması ile devam ettirilmiştir. Sündiken Kütlesindeki yetiştirme ortamı birimlerinin belirlenmesi araştırmaları serisinin üçüncü çalışması Sarıçam Kuşağında yürütülmüştür.

Ekolojik yapının belirlenmesi iki aşamalı bir araştırma çalışmasıdır. Birinci aşama, yetiştirme ortamı birimlerinin belirlenmesidir. İkinci aşama yetiştirme ortam birimlerindeki orman toplumunun yapısının ve kuruluşunun belirlenmesidir. Bu iki aşamalı çalışma birleştiğinde “orman ekosistem birimleri” belirlenebilmektedir. Daha sonra da belirlenen orman ekosistem birimlerinde ormanın beslenme/büyüme ilişkileri araştırılacak ve uygulanacak silvikültürel yöntemlerin kararlaştırılması aşamasına geçilecektir.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Sunulan araştırma çalışması yukarıda sıralanan araştırma dizisinin 1.aşamasının 3. çalışması olarak 2004-2009 yılları arasında yürütülmüştür. Araştırmanın arazi çalışmaları 250 m aralıklı kare şebekesine göre sistematik olarak alınan 627 örnek alanda yapılmıştır. Haritada sistematik olarak belirlenmiş olan örnek alanların bir kısmı Karaçam Kuşağında veya orman sınırı üstünde ve orman dışı açık alanlardır. Böylece toplam 610 nokta değerlendirilmiştir. Örnek alanlar 20 x 20 m ölçüsündedir. Her örnek alana ait yeryüzü şekli, bakı, yükselti, eğim vb. özellikler belirlenmiştir. Ayrıca, açılan toprak çukurunda toprak özellikleri (derinlik, toprak türü, taşlılık, horizon ve özellikleri vb.) belirlenmiş, ölü örtü ile toprak örnekleri alınmıştır. Yine her bir örnek alandaki ormanı oluşturan ağaç ve çalı türleri kapalılık dereceleri ile tespit edilmiştir. Ayrıca, örnek alanlarda odunsu ve otsu bitki taksonları örtme dereceleri ile belirlenmiştir.

